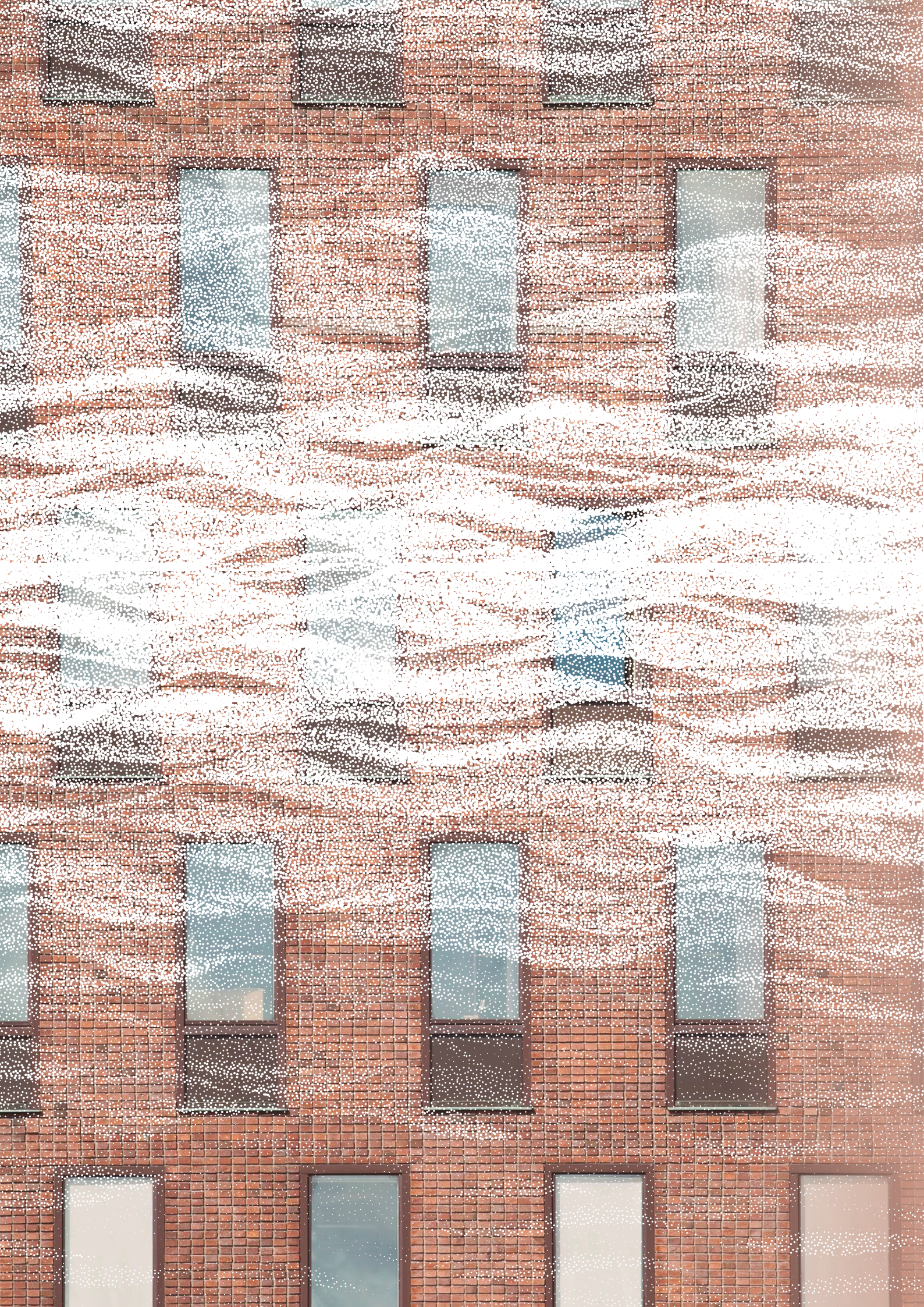

ANALIZA ORAȘELOR ÎNVĂȚĂRII SELECTATE

REZUMATUL RAPORTULUI ANALITIC (IULIE 2025)

CUPRINS

1. Lista orașelor selectate	04
2. Cuvânt înainte la Rezumatul executiv	05
3. Introducere.....	07
4. Rezumatul constatărilor	08

1. LISTA ORAȘELOR SELECTATE

Orașe selectate pentru analiză: (membri ai Clusterului ESD din cadrul GNLC*)

Bonn, Germania (membru GNLC din 2020)

Charleroi, Belgia (membru GNLC din 2020)

Derry, Regatul Unit – Irlanda de Nord (membru GNLC din 2019)*

Dublin, Irlanda (membru GNLC din 2019)*

Girona, Spania (membru GNLC din 2022)

Glasgow, Regatul Unit – Scoția (membru GNLC din 2020)*

Groningen, Olanda (membru GNLC din 2019)

Liège, Belgia (membru GNLC din 2024)

Ljubljana, Slovenia (membru GNLC din 2022)*

Pécs, Ungaria (membru GNLC din 2016)

Trnava, Slovacia (membru GNLC din 2022)*

Viladecans, Spania (membru GNLC din 2016)*

2. CUVÂNT ÎNAINTE LA REZUMATUL EXECUTIV

Bazându-se pe rapoartele LEAP II de la orașele învățării selectate, pregătite de partenerii proiectului, Raportul Analitic își propune să analizeze unele tendințe și probleme legate de modul în care orașele învățării pot ajuta la dezvoltarea competențelor și cunoștințelor cetățenilor din comunitățile urbane, astfel încât să se ajungă la coeziune socială prin partajarea și transferul de cunoștințe și dezvoltarea competențelor prin învățarea pe tot parcursul vieții. O atenție specială este acordată Educația pentru Dezvoltare Durabilă – ESD.

Progresul de un deceniu al Rețelei Globale a Orașelor Învățării UNESCO (GNLC) a permis crearea unei platforme de colaborare pentru orașele din întreaga lume. Aceasta facilitează dezvoltarea urbană în domenii specifice și schimbul de bune practici pentru implicarea comunităților, cu scopul de a transforma orașele în medii de învățare inteligente și creative, care echilibrează aspectele sociale, ecologice și economice pentru un viitor sustenabil

Raportul UNESCO din 2021 privind implementarea ESD în Orașele Învățării a evidențiat rolul comunităților urbane în combaterea schimbărilor climatice prin educație și schimb de bune practici. Recent, „Angajamentul de la Jubail” (ICLC 2024) ne-a întărit convingerea că învățarea pe tot parcursul vieții este esențială pentru dezvoltarea durabilă. Prin implicarea cetățenilor în programe comunitare, putem transforma mediile urbane în spații verzi, echitabile și, implicit, mult mai locuibile.

3. INTRODUCERE

Un scop general al proiectului LEAP II, inclusiv al Raportului Analitic, este de a ajuta orașele mai mici, orașele și alte comunități urbane respectate să devină orașe ale învățării și comunități ale învățării.

Partenerii LEAP II au stabilit un șablon special pentru a colecta informații despre ariile tematice, permițând reprezentanților orașelor selectate să demonstreze acțiuni specifice, forme și exemple vii de parteneriate urbane în învățarea pe tot parcursul vieții, care pot ajuta alte orașe să se raporteze la acestea, să învețe din ele, să reflecteze asupra lor și să le compare. O astfel de abordare ne-a ajutat să analizăm în continuare și să respectăm diversitatea prin recunoașterea motivelor similitudinilor și diferențelor dintre acele orașe selectate de la care am primit răspunsuri rezonabile, reflecții și observații critice la întrebările noastre din șablonul LEAP II.

Pe baza dialogului deschis și colaborativ și a schimbului de bune practici privind dezvoltarea orașelor și comunităților învățării, au fost selectate douăsprezece orașe pentru o analiză aprofundată. Cinci dintre acestea sunt membre ale grupului tematic ESD din cadrul GNLC (*), respectiv Trnava (SK), Glasgow (UK), Dublin (IE), Ljubljana (SI) și Derry (UK), în timp ce altele precum Pécs (HU), Bonn (DE), Liège (BE), Groningen (NL), Charleroi (BE), Girona (ES) și Viladecans (ES) sunt orașe membre GNLC care nu lucrează direct în grupul ESD. Acestea au însă priorități clare în educația pentru dezvoltare durabilă și angajamente ferme față de practicile axate pe mediu în acțiunile climatice, susținute prin învățarea adulților și învățarea pe tot parcursul vieții. Toate orașele selectate provin din țări care sunt sau au fost membre ale UE. Deși ne-am propus să selectăm orașe din fiecare regiune a Europei, din păcate nu am primit răspunsuri de la membrii GNLC din Scandinavia, ceea ce ar putea face ca imaginea de ansamblu să nu fie completă în acest moment.

Structura Raportului analitic complet:

- Orientările strategice ale orașelor învățării selectate
- Obiectivele de dezvoltare durabilă urmărite în prezent de orașele învățării selectate
- Acțiuni specifice întreprinse de orașele învățării selectate pentru a promova și susține obiectivele ESD
- Principalii factori interesați implicați în dezvoltarea orașelor învățării selectate
- Exemple privind modul în care orașele învățării selectate promovează dezvoltarea competențelor verzi
- Recomandări pentru domeniile de formare destinate promovării competențelor verzi și a conștiinței ecologice în rândul adulților din orașele învățării selectate
- Beneficiile statutului de oraș al învățării – reflecții ale orașelor învățării selectate
- Referințe

4. REZUMATUL CONSTATĂRILOR

După ce partenerii LEAP-II au colectat informațiile relevante, o echipă specială a analizat și structurat răspunsurile primite în cele 7 categorii menționate. Această activitate a permis investigarea mai aprofundată a asemănărilor și diferențelor dintre orașe.

În ceea ce privește reflecțiile orașelor selectate asupra practicilor și acțiunilor orientate către ESD, partenerii LEAP-II au identificat caracteristici specifice ale celor douăsprezece orașe în raport cu preocupările de sustenabilitate și orientările viitoare ale comunităților urbane, recunoscând atât provocările, cât și oportunitățile de a consolida modelul oraș-regiune și comunitatea de învățare ca elemente cheie pentru un transfer eficient de cunoștințe. Cea mai extinsă parte a raportului este dedicată ultimei categorii, respectiv reflecțiile orașelor analizate cu privire la beneficiile obținute prin dobândirea statutului de oraș al învățării.

Orientările strategice ale orașelor învățării selectate

Fiecare dintre orașele selectate a făcut pași remarcabili în promovarea și dezvoltarea Educației pentru Dezvoltare Durabilă (ESD), pentru a progresa în direcția unor orașe și comunități sustenabile. Nu doar orașele care aparțin grupului ESD, ci și celelalte orașe membre GNLC selectate au urmărit priorități legate de ESD și acțiuni climatice

în mediul urban, bazate pe colaborarea între factorii interesați. Acestea au acționat astfel pentru a stabili și formula propriile modele sau, raportându-se la priorități și contexte compatibile, au preluat structuri și metode deja existente pentru a permite crearea de parteneriate pentru un viitor sustenabil.

Obiectivele de dezvoltare durabilă urmărite în prezent de orașele învățării selectate

Orașele selectate au integrat mai multe Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD) în propriile culturi și structuri urbane, atât din perspectivă socială, cât și economică, pentru a se baza pe propriul potențial și pentru a-și conecta viziunile și misiunile cu realitatea. Cititorii acestei colecții vor recunoaște importanța modului în care anumite ODD-uri pot reflecta înțelepciunea

și grija comunităților în cazul în care colaborările locale sau regionale au fost formulate pe baza unui consens solid și a unor limitări menite să evite sarcinile și provocările inutile. Exemplele celor douăsprezece orașe selectate pot fi utilizate ca studii de caz pentru comparații viitoare și pentru o analiză aprofundată.

Acțiuni specifice întreprinse de orașele învățării selectate pentru a promova și susține obiectivele ESD

Orașele învățării selectate au implementat o gamă largă de acțiuni specifice pentru a transpune obiectivele educației pentru dezvoltare durabilă (ESD) în realitate, punând un accent deosebit pe inițiativele locale adaptate nevoilor comunității. Aceste demersuri includ campanii de sensibilizare, ateliere de formare pentru cetățeni și integrarea sustenabilității în programele de învățare pe tot parcursul vieții, toate având rolul de a stimula responsabilitatea ecologică. Prin aceste acțiuni practice, orașele nu doar că informează publicul, ci și facilitează participarea activă a locuitorilor în modelarea unui mediu urban mai verde și mai rezilient, demonstrând cum educația poate deveni un motor al schimbării sistemice la nivel local.

Principalii factori interesați implicați în dezvoltarea orașelor învățării selectate

Dezvoltarea orașelor învățării selectate se bazează pe o rețea complexă de factori interesați, care colaborează pentru a susține viziunea de sustenabilitate și educație pe tot parcursul vieții. Acești actori cheie includ autoritățile locale și regionale, instituțiile de învățământ, organizațiile non-guvernamentale și sectorul privat, fiecare contribuind cu resurse și expertiză specifice. Implicarea directă a cetățenilor și a liderilor comunitari este esențială pentru a asigura relevanța programelor, transformând astfel guvernanta urbană într-un proces participativ. Prin aceste parteneriate multi-sectoriale, orașele reușesc să creeze ecosisteme de învățare robuste, capabile să răspundă provocărilor climatice și sociale prin acțiuni coordonate și bine structurate.

Exemple privind modul în care orașele învățării selectate promovează dezvoltarea competențelor verzi

Orașele învățării selectate oferă exemple elocvente despre modul în care competențele verzi pot fi integrate în viața cotidiană a comunității prin inițiative educaționale inovatoare și practice. Acestea au dezvoltat programe ce variază de la cursuri de specializare în economie circulară și tehnologii regenerabile, până la proiecte de grădinărit urban și ateliere de reducere a risipei, menite să cultive abilități ecologice în rândul tuturor categoriilor de vârstă. Prin utilizarea spațiilor publice ca laboratoare vii de învățare, orașele facilitează dobândirea de cunoștințe practice care permit cetățenilor să adopte stiluri de viață sustenabile. Aceste bune practici demonstrează că promovarea competențelor verzi nu este doar un obiectiv teoretic, ci o transformare concretă a modului în care locuitorii interacționează cu mediul lor urban.

Recomandări pentru domeniile de formare destinate promovării competențelor verzi și a conștiinței ecologice în rândul adulților

Pentru a consolida conștiința ecologică în rândul adulților, orașele învățării selectate propun o serie de recomandări strategice axate pe domenii de formare esențiale pentru tranziția verde. Acestea pun accent pe dezvoltarea unor programe de educație non-formală care să vizeze economia circulară, managementul resurselor și adaptarea la schimbările climatice, transformând concepte complexe în competențe practice aplicabile în viața de zi cu zi. Se recomandă, de asemenea, crearea unor trasee de învățare flexibile care să sprijine recalificarea forței de muncă pentru „joburile verzi” și promovarea unui dialog civic activ privind sustenabilitatea. Prin prioritizarea acestor arii de formare, orașele pot asigura o participare incluzivă a adulților la transformarea mediului urban, transformând alfabetizarea ecologică într-un pilon al rezilienței comunitare.

Beneficiile statutului de oraș al învățării – reflecții ale orașelor învățării selectate

Orașul **Bonn** a beneficiat semnificativ de pe urma inițiativei „Orașul Învățării”, care i-a consolidat capacitatea de a aborda provocările legate de sustenabilitate și de a încuraja implicarea comunității. Prin alinierea strategiilor sale educaționale cu principiile Educației pentru Dezvoltare Durabilă (ESD), Bonn a cultivat un mediu colaborativ în care diverși factori interesați — inclusiv societatea civilă, instituțiile de învățământ și companiile locale — lucrează împreună pentru atingerea unor obiective comune. Acest efort nu va aduce beneficii doar populației locale, ci va servi și ca model pentru inițiative regionale, naționale și internaționale care vizează atingerea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă (ODD). Lecțiile învățate din experiența orașului Bonn pot oferi perspective valoroase pentru alte orașe care pornesc pe drumuri similare, în special în ceea ce privește dezvoltarea rețelelor de colaborare și implicarea comunităților diverse în căutarea unui viitor sustenabil.

Charleroi vede beneficiile statutului de oraș al învățării prin oportunitățile apărute din creșterea finanțării și a sprijinului oferit de programele UE și de organizațiile internaționale pentru proiecte orientate spre sustenabilitate. Acestea includ colaborări între orașe pentru a aborda și soluționa probleme regionale comune (cum ar fi șomajul în rândul forței de muncă adulte care activează în sectoarele tradiționale) și valorificarea inovațiilor tehnologice, precum și a modelelor de afaceri verzi și sociale, pentru a impulsiona eforturile viitoare de sustenabilitate.

Derry a beneficiat de inițiativa „Orașul Învățării”, înregistrând îmbunătățiri semnificative în ceea ce privește coeziunea socială, dezvoltarea economică și accesibilitatea educațională. Deși Derry a făcut progrese mari, se află încă în etapele incipiente ale implementării unor inițiative. Colaborarea dintre diverși factori interesați a fost esențială pentru succesul acestor demersuri. Derry se concentrează pe incluziunea educațională, sustenabilitate și dezvoltare economică, recomandând altor orașe să încurajeze colaborarea în toate sectoarele, să elaboreze politici incluzive și să utilizeze resursele locale în mod inovator pentru a crea un mediu de învățare durabil și accesibil.

Orașul **Dublin** a beneficiat de aderarea la inițiativa „Orașul Învățării” prin descoperirea, consolidarea și dezvoltarea învățării comunitare bazate pe schimb și colaborare între factorii interesați, cu scopul de a atinge coeziunea socială, incluziunea și de a răspunde provocărilor sociale, economice și de mediu cu grijă, respect și demnitate. Dublin recomandă altor orașe să se familiarizeze cu povestea „Dublin Learning City” și să extragă mesajele pozitive privind beneficiile statutului de oraș membru al rețelei UNESCO, care promovează obiective nobile și parteneriate de la nivel local la nivel global. Aceasta reprezintă o formă convingătoare de a determina liderii municipali și membrii aleși ai consiliilor locale să introducă planificări și dezvoltări axate pe conceptul de oraș al învățării, bazate pe realități și pe nevoile publice.

Girona a beneficiat de pe urma statutului de „Oraș al Învățării” în ceea ce privește realizarea coeziunii la nivelul instituțiilor și autorităților locale. Odată cu crearea „Mesa Técnica” în cadrul Primăriei din Girona (Ajuntament de Girona), acest statut a promovat coeziunea și sentimentul de unitate în rândul instituțiilor locale. În afară de aceasta, societatea din Girona a avut de câștigat datorită existenței unei varietăți largi de servicii publice disponibile și accesibile membrilor comunității, permițând orașului să se dezvolte pe direcții sustenabile, axate pe un viitor inteligent, creativ și incluziv

Glasgow a făcut pași impresionanți spre a deveni un oraș al învățării în care sustenabilitatea, echitatea socială și învățarea pe tot parcursul vieții se intersectează. Cadrul de „Oraș al Învățării” a permis orașului Glasgow să implice cetățenii în modelarea viitorului urban, de la soluții energetice până la transport sustenabil. Inițiative precum proiectul GALLANT și Strategia de Deplasare Activă (Active Travel Strategy) exemplifică modul în care educația poate fi un motor puternic pentru schimbarea mediului. Atenția orașului trebuie să rămână concentrată pe stimularea parteneriatelor dintre instituțiile locale și cetățeni, pentru a impulsiona în continuare creșterea economică durabilă și regenerarea urbană. Alte orașe pot învăța din abordarea holistică a orașului Glasgow prin promovarea colaborării, a implicării comunității și a inovării atât în educație, cât și în sustenabilitate.

Groningen pare să aibă la dispoziție cele două elemente esențiale: strategia orașului de a deveni un centru al cunoașterii în Țările de Jos (și în Europa), ceea ce înseamnă că învățarea sub toate formele sale este omniprezentă, și susținerea problemelor de sustenabilitate prin integrarea acestora în politici. Orașul sprijină și finanțează deja o serie de activități și inițiative care oferă ajutor practic sau formare aplicată cetățenilor în domenii legate de sustenabilitate.

Liège a primit statutul de membru al rețelei „Orașul Învățării” mult mai recent (2020 față de 2024). Prin urmare, noile cunoștințe practice și expertiza orașului Liège sunt încă în curs de formare. Liège are o orientare mai consolidată spre integrarea sustenabilității în instituțiile culturale și educaționale existente, iar inițiativele sale pun adesea accent pe îmbunătățirea spațiilor verzi și pe inovarea tehnologică.

Orașul **Ljubljana** a beneficiat până acum de inițiativa „Orașul Învățării” devenind mai puternic și mai capabil să continue mai multe acțiuni și programe axate pe ODD-uri, având ca preocupare creșterea participării la învățarea pe tot parcursul vieții (LLL) bazată pe colaborarea factorilor interesați, pentru a echilibra provocările sociale și economice, cu o mare atenție acordată dimensiunilor verzi ale schimbării pentru comunitățile inteligente, creative și de învățare din Ljubljana. Orașul Ljubljana a integrat o serie de grupuri țintă ale învățării pe tot parcursul vieții, acordând o atenție deosebită cursanților adulți; prin urmare, consultările și parteneriatul cu Institutul Sloven pentru Educația Adulților (ACS/SIAE) și cu Universitatea Vârstei a Treia oferă o abordare centrată pe cursant cu privire la modul de îmbunătățire a activităților bazate pe educația pentru dezvoltare durabilă (ESD) pentru adulți și comunitățile lor, printr-o abordare intergenerațională.

Peisajul educațional al orașului beneficiază enorm de pe urma angajamentului activ și a participării Universității din Pécs, atât în inițiativele de învățare pe tot parcursul vieții, cât și în acțiunile comunitare, prin promovarea unui transfer eficient de cunoștințe și dezvoltarea competențelor. Un alt factor important în dezvoltarea conceptului de oraș al învățării este societatea civilă, reprezentată și coordonată de Casa Comunităților Civice. Orașul Pécs și societatea civilă mențin un dialog structurat care face posibilă colaborarea strânsă cu cetățenii prin activități comunitare organizate de ONG-uri, inclusiv pe teme ecologice. Implicarea orașului Pécs în inițiativa „100 de orașe neutre din punct de vedere climatic” și eforturile de a deveni un „Oraș Verde” oferă condiții favorabile pentru inițiativele de sustenabilitate. Cu toate acestea, problemele sociale, inclusiv incluziunea și bunăstarea socială, rămân subiecte extrem de importante pentru orașul învățării Pécs.

Trnava a făcut progrese semnificative în alinierea politicilor sale educaționale cu obiectivele dezvoltării durabile. Prin programe axate pe incluziune, alfabetizare digitală și competențe verzi, orașul a promovat un mediu de învățare care își pregătește cetățenii pentru provocările moderne. Colaborarea dintre sectoarele public, privat și non-profit a fost esențială pentru promovarea învățării pe tot parcursul vieții. Un exemplu elocvent în acest sens este „Učiaca sa Trnava” (Trnava, orașul care învață), unde organizația non-profit Lifestarter a unit diverși actori din domeniul educației pentru a crea un model de Oraș al Învățării. S-a demonstrat că acest model este eficient chiar și în timpul schimbărilor de leadership politic, deoarece sectorul civil asigură continuitatea proiectelor.

În **Viladecans** a fost stabilit un mecanism de guvernare interesant pentru planificarea strategică, care a implicat cetățenii și contribuțiile acestora, acestea fiind ulterior preluate de către grupul de coordonare (Steering group). Implicarea cetățenilor prin procese participative are un potențial educațional substanțial. Orașul pune, de asemenea, accent pe bunăstarea și bucuria cetățenilor săi. Juriul care a decis acordarea premiului „Green Leaf” (Frunza Verde) a lăudat abordarea orașului de a insufla pozitivitate și bucurie în eforturile depuse. Prin cultivarea unei atmosfere de entuziasm, orașul își propune să îi implice și să îi inspire pe ceilalți să se alăture transformării verzi.

În final, recomandăm cititorilor noștri să descopere Raportul Analitic complet (disponibil la <https://leap2local.eu/>, ISBN 978-80-99976-14-7) și să îl utilizeze în construirea și promovarea orașelor și regiunilor învățării, precum și a comunităților sustenabile.

Proiect LEAP II – Politici Locale de Educație a Adulților /
2023-1-SK01-KA220-ADU-000160870

Coordonator proiect: AINova (SK)

contact: es@ainova.sk

Coordonator pachet de lucru (WP2) Cartografiere și analiză: NHE (HU)

contact: info@ckh.hu

Realizat pe baza contribuțiilor tuturor partenerilor

Referințe:

UIL (2021), ESD Implementation in Learning Cities Hamburg: UIL

UIL (2024), Jubail Commitment: UNESCO learning cities take climate action
Hamburg: UIL

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or European Commission. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Co-funded by
the European Union

